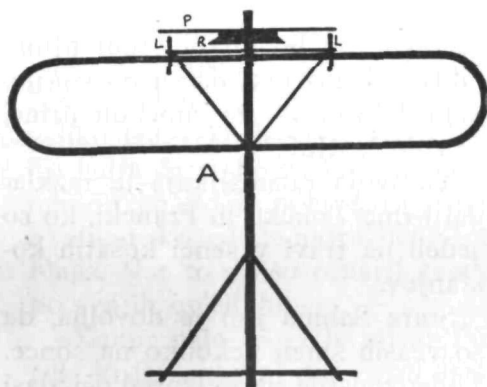

Naredimo si letalo!

Dandanes je že ves svet v znamenju letalstva in tudi pri nas se je začela zadnja leta ta prometna panoga izdatno širiti. Zato tudi ni prav nič čudno, da se danes zanima vsak, pa najsi bo mlad ali star, za letala in druga zračna prometna sredstva. Tudi mi Zvončkarji si bomo zgradili majhno letalo, da bomo tako v malem tekmovali z graditelji pravih zračnih velikanov.

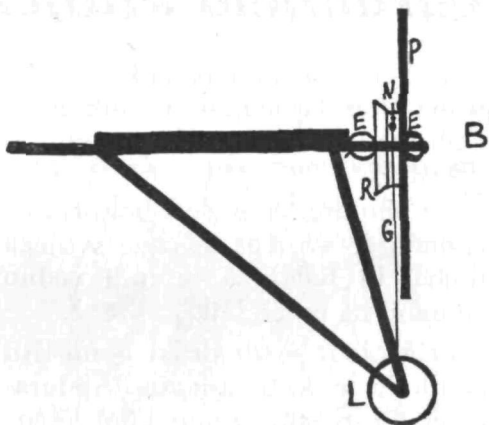
Za naše letalo potrebujemo 5–6 dolgih in tenkih vrbovih oluščenih vejic, nekaj kosov pergamentnega papirja in štiri tanke gumijaste vrvce, kakor jih imajo v trgovinah za ovijanje manjših zavojev.

Ogrodje za letalova krila si upognemo iz dveh dolgih vrbovih šibic. Najprej njihove konce na eni strani prav na dolgo narežemo in poskusimo, če se vse štiri narezane ploskve gladko ujemajo druga z drugo. Nato položimo konce skupaj in jih ovijemo z mehko in najtanjšo žico, kakor jo sploh moremo dobiti. Ravno v sredini obeh kril pa pritrdimo počez debelejšo vrbovo vejico. S to pritrditvijo dobi krilno ogrodje potrebno obliko. Če pa nam ogrodje vzlic temu nagaja in se krivi navzgor ali navzdol, potem ga pa ravnajmo in upogibajmo z roko toliko časa, da dobimo zaželeno in popolnoma ravno obliko. Debelejša vrbova šibica, ki tvori trup letala, dobi na zadnjem koncu rep ali krmilo, ki sestoji iz treh kratkih in tankih vrbovih vejic, ki so pritrjene na trup na isti način (z žico!) kakor krila (glej sliko A).

Ogrodje s kolesi in propelerjem na sprednjem delu letala napravimo najprej zase iz petih kratkih šibic in ga pozneje, ko je gotov, pritrdimo na prednji del. Nato izrežemo iz močnega kartona dvojno ko-

lesc in ju pritrdimo s pomočjo majhnih žebličkov na os voznega ogrodja, toda tako, da se lahko prosto vrtita. (na sliki: črka L). V to os urežemo v bližino kolesc na vsako stran po eno zarezo, pa ne preveč globoko, da se vrbova šibica ne zvije zaradi tega ali celo zlomi. Še preden pa sestavimo vozno ogrodje skupaj, pa ne smemo pozabiti, vtakniti na os vse 4 gumijaste vrvce, ki smo jih omenili v uvodu. Propeler izrežemo iz trdega in močnega kartona ali pa ga izrežljamo iz koščka lipovega lesa. Propeler je pritrjen oziroma prilepljen na vmesni del (na sliki

zaznamovan s črko R), ki ni nič drugega nego odžagani košček kolesca za sukanec (odžagamo ga toliko, da ostane od notranjega dela kolesca le majhen, pol centimetra širok rob). Na odžagano ploskev prilepimo propeler s klejem. Mora pa dobro držati, zato je priporočljivo, da oba dela nekoliko ogrejemo, preden ju namažemo z lepilom. Vrstni red vseh motornih pripomočkov za naše letalo, če ga gledamo od spredaj, je sledeči: najprej pride preluknjana steklena kroglica (črka E), ki ima nalogo, da zmanjša trenje med žebličkom in propelerjem; nato pride propeler na kolescu in za tem zopet steklena kroglica. Preden vtaknemo skozi vse tri luknjice (kroglica, propeler, kroglica) tanek in dolg žebliček in pritrdimo vse skupaj v srednji del letalovega trupa, pa napravimo še nekaj. V odžagani del kolesca zabijemo na dveh naproti si stoječih mestih dva žeblička z debelo glavico (črka N); na vsakega pritrdimo po dve gumijasti vrvici; preostala konca vrvic pa porinemo v zarezi, ki smo ju napravili v

osi voznega ogrodja. Ko je na ta način motor docela gotov, pa pritrdimo vse skupaj, kakor smo že zgoraj povedali, na ven štrleči prednji del trupa.

Sedaj lahko prevlečemo ogrodje s tenkim pergamentnim papirjem. To napravimo na isti način, kakor delamo pri papirnatih zmajih. Najprej izrežemo papir v določeno obliko, položimo nanj ogrodje in upognemo papir ob robovih, na okroglih mestih pa napravimo ureze, da se papir povsod lepo prilega. Nato namaže-

mo notranje robe papirja z vročim klejem in jih pritisnemo skupaj. Na isti način prevlečemo tudi rep letala.

Letalo je gotovo in lahko ga kar preizkusimo. Postavimo ga na mizo, zavrtimo propeler tolikokrat okoli njegove osi, kolikokrat gre in ga naenkrat spustimo. Če smo pri delu pazili na to, da je lahek in da je teža razdeljena na obe krili enako, bomo doživeli, da bo letalo steklo po mizni ploskvi in letelo še nekaj metrov naprej po zraku.

Vinko Bitenc

Ugrabljeni kraljevič (Pravljica)

Več dni je minulo, odkar je bil princ don Fernando ujetnik morskih roparjev. A rešitve ni bilo od nikoder.

Ni bilo ure, da bi se z bolestjo ne spominjal svojega očeta, svojega doma. In tedaj se je tudi vedno spomnil na opico Diki.

Princ je v svoji deški domišljiji slutil, da se očetova ladja »Abduraman« po srečanju z morskimi roparji na morju ni vrnila v Valencijo, ampak se je gotovo zasidrala v kaki luki na otokih, odkoder bodo oboroženi vojaki skušali najti skrivališče morskih roparjev.

V svoji otroški priprostosti si je princ tolmačil nenaden odhod poglavarja Esmeralda tako, da se ta bržkone pogaja v pristanišču s kapitanom »Abduramana« za izročitev princa proti bogati odkupnini.

Kapitan seveda noče pristati, Esmeraldo noče popustiti in tako se pogajanje zavlačuje. Nekega dne pa bo prišel poglavar Esmeraldo, prinesel bo vest, da je on, princ iz Tole-da, prost in lahko takoj odide. Toda on ne bo zapustil svojih prijateljev, Tončka in Francke, preprosil bo po-

glavarja, da bo dovolil tudi njima oditi. Njegov oče, da ga bo sijajno poplačal za to, — to jamči on, princ, s svojo častjo!

Ta svoja razmišljanja je razkladal princ Tončku in Francki, ko so sedeli na travi v senci košatih koštanjev.

Stara Sabina jim je dovolila, da so včasih smeli nekoliko na sonce. Toda izpustila jih ni izpred oči, dasi je vedela, da bi bil beg skoro nemogoč, kajti morski roparji so bili neprestano na straži pred morebitnimi nepoklicanimi gosti, ki bi se držnili napasti roparsko naselbino.

Odkar je bil princ Esmeraldo ujetnik, je postala Sabina krotkejša. Ni si upala več pretepati Tončka in Francke, ker je videla, kako dober in ljubezniv je princ napram njima.

Pred princem pa je kazala zvita Sabina veliko spoštovanje, ker je vedela, kako sijajno odkupnino bo ponudil za princa mavriški knez.

Tonček, dasi šele štirinajstleten, je bil za svoja leta močan, prava gorenjska korenina. Če je starka včasih grdo ravnala z njim in njegovo sestrico, se ji je postavil po robu.